

Sénat de Belgique

Session ordinaire 2013-2014

5-290COM

**Commission des Finances et des
Affaires économiques**

Mercredi 19 mars 2014

Séance du matin

Annales

Handelingen

**Commissie voor de Financiën
en voor de Economische
Aangelegenheden**

Woensdag 19 maart 2014

Ochtendvergadering

5-290COM

Gewone Zitting 2013-2014

Belgische Senaat

Les **Annales** contiennent le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions – *imprimées en italique* – sont publiées sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

La pagination mentionne le numéro de la législature depuis la réforme du Sénat en 1995, le numéro de la séance et enfin la pagination proprement dite.

Pour toute commande des Annales et des Questions et Réponses du Sénat et de la Chambre des représentants: Service des Publications de la Chambre des représentants, Place de la Nation 2 à 1008 Bruxelles, tél. 02/549.81.95 ou 549.81.58.

Ces publications sont disponibles gratuitement sur les sites Internet du Sénat et de la Chambre:
www.senate.be www.lachambre.be

Abréviations – Afkortingen

CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
cdH	centre démocrate Humaniste
Ecolo	Écologistes confédérés pour l'organisation de luttes originales
MR	Mouvement réformateur
N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Open Vld	Open Vlaamse liberalen en democraten
PS	Parti Socialiste
sp.a	socialistische partij anders
VB	Vlaams Belang

De **Handelingen** bevatten de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling – *cursief gedrukt* – verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

De nummering bestaat uit het volgnummer van de legislatuur sinds de hervorming van de Senaat in 1995, het volgnummer van de vergadering en de paginering.

Voor bestellingen van Handelingen en Vragen en Antwoorden van Kamer en Senaat:
Dienst Publicaties Kamer van volksvertegenwoordigers, Natieplein 2 te 1008 Brussel, tel. 02/549.81.95 of 549.81.58.

Deze publicaties zijn gratis beschikbaar op de websites van Senaat en Kamer:
www.senate.be www.dekamer.be

Sommaire

Demande d'explications de Mme Fauzaya Talhaoui à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur «les entrepreneurs remplaçants» (n° 5-4904)4

Inhoudsopgave

Vraag om uitleg van mevrouw Fauzaya Talhaoui aan de minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw over «het vervangend ondernemerschap» (nr. 5-4904)4

Présidence de M. Richard Miller*(La séance est ouverte à 10 h 20.)***Demande d'explications de Mme Fauzaya Talhaoui à la ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture sur «les entrepreneurs remplaçants» (n° 5-4904)***Mme Fauzaya Talhaoui (sp.a). – Voici environ un an, les bateliers ont fermé certains accès dans les eaux intérieures.**Ayant encore des marins dans ma famille, je dispose d'une information directe du secteur. Un des éléments de frustration est la nouvelle réglementation relative aux faux indépendants, bien que les bateliers soutiennent à 100% la lutte contre cette fraude. Des bureaux d'intérim fantômes et des pourvoyeurs de main-d'œuvre sévissent aussi dans le secteur de la navigation intérieure. Ils fournissent de la main-d'œuvre bon marché et du personnel disposant d'un statut de faux indépendant. Cette main-d'œuvre est proposée par le biais des marchés néerlandais et allemand à des prix de dumping, ce qui perturbe le marché belge.**Les bateliers sont des indépendants, dont l'investissement principal est souvent leur propre bateau qui représente facilement plusieurs millions d'euros. La loi de 1936, entre-temps dépassée, sur les conditions de travail dans le secteur de la navigation intérieure fait mention de « contremaître-batelier ». Un contremaître-batelier est un batelier indépendant qui dispose de toutes les attestations et certificats exigés pour pouvoir naviguer en tant que batelier et qui pilote le bateau d'un armateur, propriétaire du navire. Dans ce cas de figure, il ne conduit donc pas son propre bateau. Lorsque des bateliers ont des activités à remplir à terre, qu'ils sont malades ou doivent se faire hospitaliser, le propriétaire du bateau peut faire appel à un contremaître-batelier pour piloter son bateau qui continue ainsi à produire des revenus, permettant de rembourser les dettes. De même, un batelier dont le bateau reste à quai pour réparations, peut piloter le bateau d'un autre batelier, en tant que contremaître-batelier, afin de pouvoir continuer à assurer la subsistance de sa famille.**Après les actions qui ont été menées, on s'est référé, lors de la discussion de la problématique, au concept plus général d'« entrepreneur remplaçant ». Plutôt que d'avoir recours à un gérant salarié, un entrepreneur, tout comme un docteur, pourra faire appel à un remplaçant : un autre entrepreneur qui assure l'intérim, organise le travail mais commande également le matériel nécessaire. Ainsi, l'entreprise de l'entrepreneur malade ou absent continue à fonctionner et sa survie n'est pas compromise. Pour autant que je sache, il existe un système similaire pour les agriculteurs en cas de maladie.**Je souhaite poser les questions concrètes suivantes.**La ministre envisage-t-elle encore des initiatives législatives sous la présente législature en vue de créer un cadre pour les entrepreneurs remplaçants ?**De quelle manière les entrepreneurs qui aident d'autres entrepreneurs de manière légitime et sur une base***Voorzitter: de heer Richard Miller***(De vergadering wordt geopend om 10.20 uur.)***Vraag om uitleg van mevrouw Fauzaya Talhaoui aan de minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw over «het vervangend ondernemerschap» (nr. 5-4904)***Mevrouw Fauzaya Talhaoui (sp.a). – Ongeveer een jaar geleden sloten de binnenschippers de binnenwateren af. Ik kies die sector als voorbeeld omdat ik nogal wat 'marins' in de familie heb en ik via die contacten dus rechtstreeks beschik over informatie uit de sector. Een van de elementen van frustratie is de nieuwe regelgeving inzake schijnzelfstandigheid, hoewel ook de binnenschippers er 100% achter staan dat die fraude wordt aangepakt. Ook in de binnenvaartsector zijn schimmige interimkantoren en koppelbazen actief, die goedkope arbeidskrachten leveren en bemanningsleden met een statuut van schijnzelfstandige. Die werkkrachten worden via de Nederlandse en Duitse markt aangeboden tegen dumpingprijzen, wat onze markt verstoort.**Binnenschippers zijn zelfstandigen, gewoonlijk met als belangrijkste investering hun eigen binnenschip, dat al gauw enkele miljoenen euro's vertegenwoordigt. In de inmiddels voorbijgestreefde wet van 1936 op de arbeidsvoorwaarden in de binnenvaart wordt melding gemaakt van zogenaamde zetschippers. Een zetschipper is een zelfstandige schipper die beschikt over alle attesten en certificaten vereist om als schipper te mogen varen en vaart met een binnenschip van een reder, de eigenaar van het schip. Dus in dat geval vaart de schipper niet met zijn eigen schip. Wanneer schippers activiteiten aan wal hebben, bepaalde verplichtingen moeten nakomen of ziek zijn en in een ziekenhuis moeten worden verzorgd, kan de schipper-eigenaar een beroep doen op een zetschipper om met zijn schip te varen. Zo blijft het schip verder inkomsten genereren, waarmee de schuld kan worden afgelost. Evenzo kan een schipper, wanneer zijn schip voor herstellingen aan de kaai ligt, als zetschipper voor een andere schipper gaan varen zodat hij zijn eigen gezin kan blijven onderhouden.**Tijdens de besprekingen na de acties werd voorgesteld het probleem van binnenschippers op te nemen in de discussies over het algemenere concept van het zogenaamde vervangend ondernemerschap. Eerder dan een gesalarieerde gerant aan te trekken, zal een ondernemer, net zoals een dokter, een beroep kunnen doen op een plaatsvervanger: een andere ondernemer die de onderneming waarneemt, het werk organiseert maar ook het nodige materiaal bestelt. Zo blijft de onderneming van de zieke of afwezige ondernemer draaien en hoeft de activiteit niet tijdelijk te worden gestopt, wat gewoonlijk het voortbestaan van de onderneming in gevaar brengt. Voor zover ik weet, bestaat er ook iets soortgelijks voor landbouwers, die voor korte of lange tijd ziek worden.**Mijn concrete vragen zijn de volgende.**Plant de minister deze legislatuur nog wetgevende initiatieven om een kader voor het vervangend ondernemerschap te creëren?*

indépendante peuvent-ils être protégés contre les conséquences involontaires des mesures antifraude prises en ce qui concerne les faux indépendants ?

Mme Sabine Laruelle, ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture. – *J'ai chargé le Comité général de gestion pour le statut social des travailleurs indépendants de procéder à une étude générale sur le système des entrepreneurs remplaçants. Dans son rapport du 24 octobre 2013, le Comité s'est prononcé en faveur d'un système plus souple afin d'attirer plus de candidats et je partage ce point de vue. Mais cela nécessite cependant des modifications législatives. Actuellement, nous ne disposons pas du budget nécessaire.*

Le système actuel permet à un indépendant qui interrompt temporairement ses activités professionnelles d'assurer la continuité de son activité économique ou de son entreprise en ayant recours à un remplaçant. Cette possibilité ne se limite pas aux agriculteurs et peut s'appliquer à d'autres secteurs.

Ceux qui veulent agir en tant qu'entrepreneur remplaçant sont tenus de s'inscrire au Registre des entrepreneurs remplaçants auprès de la Banque-Carrefour des entreprises.

L'indépendant qui souhaite se faire remplacer et l'entrepreneur remplaçant doivent conclure un contrat écrit à durée déterminée avant le début du remplacement. Les parties sont libres quant à la forme et au contenu du contrat mais ce dernier doit répondre à certaines conditions légales. L'entrepreneur qui se fait remplacer ne peut le faire pendant plus de 30 jours par année civile. Dans certains cas, un prolongement est possible comme par exemple en cas d'incapacité de travail ou de repos de maternité.

L'entrepreneur remplaçant bénéficie, dans le cadre et pour la durée du contrat, d'une présomption irréfragable d'exercice d'une activité indépendante.

Le recours à un entrepreneur remplaçant inscrit au Registre des entrepreneurs remplaçants dans le respect des conditions fixées exclut donc tout problème lié aux faux indépendants.

Mme Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *La ministre déclare que le dispositif existant s'applique surtout aux agriculteurs mais qu'il est étendu aux autres secteurs.*

Mme Sabine Laruelle, ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture. – *Le dispositif actuel vaut pour tout le monde. Il s'applique déjà aux agriculteurs mais les régions peuvent par décret l'étendre à toutes les professions.*

Mme Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *Celui qui veut exercer l'activité d'entrepreneur remplaçant doit s'inscrire au Registre des entrepreneurs remplaçants. Or un entrepreneur qui tombe malade souhaite se faire remplacer le plus vite possible. L'entrepreneur remplaçant doit-il être enregistré depuis longtemps pour pouvoir offrir ses services ou peut-il*

Op welke wijze kunnen ondernemers die op legitieme wijze en op zelfstandige basis andere ondernemers helpen, beschermd worden tegen de onbedoelde gevolgen van de antifraudemaatregelen inzake schijnzelfstandigheid?

Mevrouw Sabine Laruelle, minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw. – *Ik heb het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen (ABC) belast met een algemene studie van het stelsel van de vervangende ondernemer. In zijn verslag van 24 oktober 2013 heeft het Comité zich uitgesproken voor een soepeler systeem, om op die manier meer kandidaten aan te trekken; daarmee ga ik akkoord. Dat laatste impliceert echter legistische wijzigingen en een nieuwe opdracht voor het RSVZ, waarvoor dus extra middelen zullen nodig zijn. Momenteel beschikken we daarvoor niet over een budget.*

Het huidige stelsel van de vervangende ondernemer biedt een zelfstandige, die tijdelijk zijn beroepsactiviteit opschort, de mogelijkheid om de continuïteit van zijn economische activiteit of van zijn onderneming te verzekeren door een beroep te doen op een vervanger. Die mogelijkheid is niet beperkt tot de landbouwers en kan dus ook toegepast worden in andere sectoren.

Wie als vervangende ondernemer wil optreden, moet zich inschrijven in het Register van vervangende ondernemers, dat ondergebracht is bij de Kruispuntbank voor ondernemingen (KBO).

De zelfstandige die zich wenst te laten vervangen en de vervangende ondernemer moeten vóór het begin van de vervanging een schriftelijk contract voor bepaalde duur sluiten. Partijen zijn vrij om de inhoud en de vorm van het contract te bepalen, maar het moet wel aan een aantal wettelijke voorwaarden voldoen. Het contract in hoofde van de vervangen zelfstandige mag niet langer dan 30 dagen per kalenderjaar duren. Een verlenging van die periode is evenwel mogelijk in bepaalde situaties, zoals bijvoorbeeld arbeidsongeschiktheid of moederschapsrust.

In het kader van de uitvoering van het vervangingscontract en tijdens de periode van de uitvoering ervan geldt voor de vervangende ondernemer een onweerlegbaar vermoeden van uitoefening van een zelfstandige activiteit.

Door een beroep te doen op een vervangende ondernemer uit het Register van vervangende ondernemers en voor zover de voorwaarden worden gerespecteerd, kunnen dus geen problemen rijzen inzake schijnzelfstandigheid.

Mevrouw Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *De minister zegt dat de bestaande regeling vooral op landbouwers wordt toegepast, maar uitgebreid wordt naar andere sectoren.*

Mevrouw Sabine Laruelle, minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw. – *De huidige regeling geldt voor iedereen. Ze wordt al toegepast voor landbouwers, maar de gewesten kunnen de toepassing ervan decretaal uitbreiden naar alle beroepen.*

Mevrouw Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *Wie een vervangend ondernemerschap wil waarnemen, moet zich dus inschrijven in het Register van vervangende ondernemers. Een ondernemer die onverwacht ziek wordt, wenst zich wel snel te laten vervangen. Moet de vervangende ondernemer zich al lang vooraf hebben ingeschreven, om in aanmerking te komen*

intervenir du jour au lendemain ?

Mme Sabine Laruelle, ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture. – *L'inscription au Registre des entrepreneurs remplaçants ne prend pas de temps. Il faut juste que celui qui souhaite remplacer un comptable indépendant dispose du diplôme requis et soit affilié à l'Institut professionnel des comptables et fiscalistes agréés. Les formalités administratives sont plus importantes pour certaines professions que pour d'autres.*

Si les candidats entrepreneurs remplaçants doivent s'être inscrits au préalable, c'est précisément pour faire la distinction entre les vrais et faux indépendants. Il s'agit d'une garantie essentielle tant pour l'entrepreneur remplacé que pour le remplaçant.

Mme Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *Je voudrais encore parler du délai de trente jours. Cela me paraît court, par exemple pour une personne chez qui on découvre un cancer.*

Mme Sabine Laruelle, ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture. – *Je répète qu'il est possible d'éventuellement prolonger ce délai dans certaines situations, comme une incapacité de travail ou un congé de maternité.*

Mme Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *Trente jours par année civile me paraissent peu.*

Mme Sabine Laruelle, ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture. – *Trente jours doivent suffire pour des vacances. C'est là qu'est la différence.*

Mme Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *Je voudrais encore quelques précisions concernant les modifications législatives nécessaires et les besoins budgétaires qui en découleront.*

Mme Sabine Laruelle, ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture. – *Actuellement, ce dispositif ne recueille pas un grand succès. J'ai demandé au Comité général de gestion pour le statut social des travailleurs indépendants et aux organisations d'indépendants si nous devons mettre fin au dispositif ou adopter des mesures adaptées. Tous se sont prononcés pour des mesures adaptées. Celles-ci nécessitent toutefois des moyens financiers supplémentaires.*

Mme Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *Une évaluation a donc déjà eu lieu ?*

Mme Sabine Laruelle, ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture. – *En effet, par le Comité général de gestion. Je répète que j'ai chargé le Comité général de gestion d'une étude générale du système de l'entrepreneur remplaçant. Si Mme Talhaoui le souhaite, je peux lui transmettre le rapport du Comité.*

Certaines des propositions ne me satisfont pas, d'autres me paraissent intéressantes. Mais sans argent frais, nous ne pouvons rien entreprendre.

of kan hij dat van de ene dag op de andere?

Mevrouw Sabine Laruelle, minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw. – *Zich inschrijven in het Register van vervangende ondernemers vraagt geen tijd. Wel moet iemand die een zelfstandig boekhouder wenst te vervangen, niet alleen het vereiste diploma hebben gehaald, hij moet zich ook inschrijven bij het Instituut van Boekhouders. Voor sommige beroepen komt er meer administratie aan te pas dan voor andere.*

De kandidaten vervangend ondernemer moeten wel degelijk op voorhand ingeschreven zijn, precies om een onderscheid te kunnen maken tussen echte en schijnzelfstandigen. Dat is een belangrijke waarborg, zowel voor de vervangen als voor de vervangende ondernemer.

Mevrouw Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *Verder zou ik nog even van gedachten willen wisselen over de termijn van 30 dagen. Persoonlijk vind ik dat wel aan de korte kant, bijvoorbeeld voor iemand bij wie men kanker ontdekt.*

Mevrouw Sabine Laruelle, minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw. – *Ik herhaal dat een verlenging van die periode eventueel mogelijk is in bepaalde situaties, zoals arbeidsongeschiktheid – die bijvoorbeeld het gevolg is van een kanker of een andere slepende ziekte – of moederschapsrust.*

Mevrouw Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *Ik vond 30 dagen per kalenderjaar weinig.*

Mevrouw Sabine Laruelle, minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw. – *Dertig dagen moeten volstaan om met vakantie te kunnen gaan. Daar ligt het verschil.*

Mevrouw Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *In verband met de vereiste legistische wijzigingen en de eruit voortvloeiende extra budgettaire noden, had ik graag enige precisering gekregen.*

Mevrouw Sabine Laruelle, minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw. – *Op dit ogenblik kent de regeling geen groot succes. Het Algemeen Beheerscomité en de zelfstandigenorganisaties heb ik gevraagd of we de regeling moeten stopzetten, dan wel verschillende aangepaste maatregelen nemen. Alle partners hebben zich uitgesproken voor aangepaste maatregelen. Daarvoor is echter meer geld nodig!*

Mevrouw Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *Er heeft dus al een evaluatie plaatsgevonden?*

Mevrouw Sabine Laruelle, minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw. – *Door het Algemeen Beheerscomité, inderdaad! Ik herhaal de toepasselijke passage uit mijn antwoord: "Ik heb het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen (ABC) gelast met een algemene studie van het stelsel van de vervangende ondernemer. In zijn verslag van 24 oktober 2013 heeft het Comité ...". Als mevrouw Talhaoui dat wenst, kan haar dat verslag worden bezorgd. Dat kan zonder enig probleem.*

Een aantal van de voorstellen vind ik niet goed. Anderen vinden ze echter heel goed. Zonder vers geld kunnen we echter niets beginnen.

Mme Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *Personnellement, je trouve que le système de l'entrepreneur remplaçant est surtout intéressant pour les femmes.*

Mme Sabine Laruelle, *ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture.* – *C'est aussi mon avis mais le dispositif n'a pas de succès aujourd'hui. Nous devons l'améliorer. Les propositions sont sur la table mais il reviendra à mon successeur de s'en occuper.*

(La séance est levée à 10 h 30.)

Mevrouw Fauzaya Talhaoui (sp.a). – *Persoonlijk vind ik vooral voor vrouwen het vervangend ondernemerschap zeer interessant.*

Mevrouw Sabine Laruelle, *minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw.* – *Dat vind ik zelf ook, maar de regeling heeft vandaag geen succes. We moeten het systeem verbeteren. De voorstellen liggen op tafel, maar dat wordt wellicht werk voor mijn opvolger.*

(De vergadering wordt gesloten om 10.30 uur.)